

NÁRODNÍ MONITOROVACÍ STŘEDISKO PRO DROGY A DROGOVÉ ZÁVISLOSTI

Úřad vlády České republiky
Nábřeží Edvarda Beneše 4
118 01 Praha 1 – Malá Strana
tel.: +420 296 153 222
fax: +420 296 153 264

Zápis z pracovní skupiny „Žádosti o léčbu v souvislosti s užíváním nelegálních drog“ 6. 6. 2008 10:00 – 12:30 hod.

Přítomni: MUDr. Viktor Mravčík, Mgr. Barbora Orliková (NMS)

MUDr. Běla Studničková (Hygienická stanice hl. m. Prahy), Ing. Blanka Nechanská (ÚZIS),
Mgr. Martin Šafránek (Terapeutická komunita Němčice, host), Bc. Lenka Moravcová (VS ČR)

Omluveni: Mgr. Ondřej Počarovský (o. s. Prev-centrum, A. N. O.)

I. Situace ohledně sběru dat v registru žadatelů o léčbu Hygienické stanice hl. m. Prahy

- Registr Žádostí o léčbu zůstává dále na HS HMP, pod odd. epidemiologie. Pololetní a závěrečná zpráva bude nadále zpracovávána v podobě, v jaké byla předtím. Na zvážení, zda je nutné publikovat v tištěné podobě čtvrtletní výstupy. Také na zvážení, zda je nezbytné sbírat a publikovat data, která jsou prvotně sbírána a publikována MZ / ÚZIS (především data týkající se substituční léčby a infekčních onemocnění u uživatelů drog).
- Data do registru poskytuje stabilně cca 230 zařízení (pouze PL Červený Dvůr nadále data nesbírá v potřebném formátu, vykazuje pouze agregovaná data). K uvážení, zda a jak by se dal propojit systém sběru dat HS a VS ČR.
- Zpráva za 2007 již zpracována a vydána. Základní trendy: Zvýšení počtu FTD (first treatment demand) i počet klientů v opakované či pokračující léčbě (prevalence data). Odhad počtu PDU (problem drug users) je stabilní, v r. 2007 odhad 34 700 PDU (8900 uživatelé opiátů, 23800 uživatelé pervitinu a 2000 uživatelů jiných drog) a 27000 IUD (injecting drug users). Zaznamenáno mírné zvýšení celkového počtu PDU, zvýšení počtu žen, zvýšení počtu uživatelů pervitinu. Také nárůst Subutexu užívaného nelegálně jako základní droga. Nárůst užívání kokainu v r. 2008 (v r. 2007 situace srovnatelná s r. 2006 – nízké počty). V Praze je u 30% PDU zaznamenáno užívání heroínu, v ostatních krajích není užívání heroínu časté. Výroční zpráva je k dispozici ke stažení na webu HS.

II. Situace ohledně sběru dat v registrech ÚZIS

- Za rok 2007 zatím neoficiální statistiky, data do Výroční zprávy NMS budou poskytnuta do konce měsíce (ambulantní i lůžková zařízení). Byl proveden e-mailový průzkum mezi psychiatry, budou pravděpodobně k dispozici další data (především o předepisované substituci) do VZ. Problém s daty z ambulantních zařízení – nelze vyfiltrovat data o pacientech v substituční léčbě Subutexem. Zvážit mechanismy, jakými by bylo možné tato data získat.
- ÚZIS poskytl NMS data z ambulancí týkající se léčby závislostí od r. 1959. V rámci NMS zpracována, budou publikována v rámci VZ.

- Substituční registr – běží, stále se registrují noví lékaři včetně běžných psychiatrů a praktických lékařů. Stále se pracuje na odstranění drobných vad registru.
- Studie mortality – domluvit se na spolupráci a poskytnutí dat pro VZ NMS.
- Bude probíhat celopopulační studie zaměřená na zdraví obyvatel (HIS – Health Information Survey). Ze strany NMS poskytnuta informace o plánované celopopulační studii (ve spolupráci s Centrem adiktologie) zaměřené na drogovou problematiku.

III. Informace ohledně sběru dat z Vězeňské služby ČR

Věznice poskytující substituční léčbu zaregistrované do substitučního registru ÚZIS. V průběhu léta bude zprovozněn nový informační modul VS o léčených uživatelích drog ve věznicích (vytváření elektronického registru) – Drogový vězeňský informační systém. Do budoucna se plánuje propojení vězeňského registru (informace o vězněném, sociodemografická data, trestní minulost) s lékařským registrem (informace o zdravotním stavu vězněného včetně testování na infekční choroby). V rámci věznic fungují drogové poradny, speciální léčebná oddělení a bezdrogové zóny. V budoucnu pravděpodobně dojde k předefinování bezdrogových zón.

IV. Informace z výzkumu - terapeutické komunity (Mgr. Martin Šafránek)

- **Evaluace výsledků léčby v terapeutických komunitách:** Jedná se o výzkumnou studii první svého druhu v České republice, která hodnotí výsledky léčby v terapeutických komunitách pro drogově závislé. Hlavním cílem výzkumné studie je zjistit, k jakým změnám dochází u klientů, kteří absolvují léčbu v terapeutické komunitě pro drogově závislé. Informace budou využity pro hodnocení výsledků léčby v terapeutických komunitách pro drogově závislé v ČR. První longitudinální evaluační výzkumná studie zaměřená na výsledky léčby v terapeutických komunitách pro drogově závislé v ČR. Sleduje klienty pěti terapeutických komunit (celkem cca 220 klientů). Klienti budou dotazováni v období nástupu léčby, ukončení léčby a dále 3, 6 a 12 měsíců po ukončení léčby. Součástí výzkumné studie je interpretační část, která má definovat indikátory a nástroje pro hodnocení výsledků léčby v terapeutické komunitě. Projekt je realizován od 1.1.2007 do 31.12.2011. Informace o projektu jsou přístupné na webu www.terapeutickekomunity.org.
- Zároveň byl proveden průzkum dostupnosti léčby v TK pro klienty, jehož výsledky byly prezentovány na AT konferenci v květnu 2008. Jeho cílem bylo zmapovat dostupnost léčby, podmínky k přijetí, nastavení jednotlivých TK (preferovaná klientela).

V. Informace z EMCDDA

- Zprovozněn nový web Best Practice Portal, který zahrnuje původní systém EDDRA, banku evaluačních nástrojů, publikace a manuály týkající se prevence, léčby a péče o drogově závislé a evaluace služeb. Best Practice Portál je přístupný ze stránek EMCDDA www.emcdda.europa.eu.
- Data TDI – data budou reportována prostřednictvím systému Fonte. Koncem měsíce bude zveřejněna definitivní podoba tabulek a dotazníků. Po zveřejnění NMS zašle informace HS.

- Prevalence data – spolupráce NMS a HS.

VI. Informace ohledně rozvoje databáze FreeBase

Připravuje se nová databáze pro sběr dat nejen z nízkoprahových zařízení (původní systém FreeBase), ale pro všechna ostatní drogová zařízení, zejména využitelná pro všechny ambulantní služby. Harmonogram vývoje databáze je stanoven takto: Do konce září bude zpracována databáze, pak budou osloveni zástupci jednotlivých typů služeb a požádáni o připomínkování databáze. V průběhu října proběhne připomínkování a v průběhu listopadu se bude konat seminář pro zařízení, která budou mít zájem s databází pracovat. Od ledna příštího roku by měl být databáze připravena pro sběr nových dat. Stávající IN-Come dotazníky budou v případě nízkoprahových služeb převedeny do nové databáze. Ostatní data budou archivována ve staré databázi FreeBase. Nová databáze bude uživatelsky příjemnější, bude umožňovat veškerou správu dokumentace klienta na jednom místě. Dále bude poskytovat základní datové výstupy (pro závěrečné a průběžné zprávy dotačního řízení RVKPP, do registru HS). Vývoj databáze a její následná technická podpora je a bude hrazena ze strany NMS. Databáze bude po zprovoznění zdarma přístupná pro stažení na webu.

Závěry a úkoly:

- I. Zaslát data do pro zpracování Výroční zprávy o stavu ve věcech drog 2007 (VZ) – ÚZIS
- II. Zaslát definitivní podobu dotazníků a tabulek týkajících se TDI Hygienické stanice (MUDr. B. Studničková) pro reportování do EMCDDA – Mgr. B. Orlíková
- III. Zvážit možnosti propojení systému Vězeňské služby a Hygienické stanice – VS a HS
- IV. Zvážit možnosti extrakce dat o pacientech v substituční léčbě Subutexem z dat ambulantních zařízení v registru ÚZIS – NMS a ÚZIS
- V. Zaslát data z výzkumu o dostupnosti terapeutických komunit do VZ - Mgr. Šefránek
- VI. Spolupráce na výstupu pro registr TDI z nové databáze pro sběr dat – HS a NMS
- VII. Prevalence data pro EMCDDA – MUDr. Studničková a NMS

Zapsala:
B. Orlíková